

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 03 0 K 019918 20 Kž 2
Sarajevo, 29.04.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Vesne Stanković Čosović kao predsjednice vijeća, Nidžare Zlotrg i Dragana Čorlije, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Senke Herić kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog M. E. zbog krivičnog djela Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 340. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine u sticaju sa produženim krivičnim djelom Zloupotreba položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 3. u vezi sa stavom 1., krivičnim djelom Porezna utaja iz člana 273. stav 3. u vezi sa stavom 1. i krivičnim djelom Pranje novca iz člana 272. stav 4. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, optužene M. N. zbog krivičnog djela Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 340. stav 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine u sticaju sa krivičnim djelom Pranje novca iz člana 272. stav 4. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine i optuženog pravnog lica O.Z.I. mreža p.o. T zbog krivičnog djela Porezna utaja iz člana 273. stav 3. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, u sticaju sa krivičnim djelom Pranje novca iz člana 272. stav 2. u vezi sa stavom 1. i u vezi sa članom 128. stav 1. tačka a) i c) Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbi branitelja optužene M. N., advokata Čosičkić dr. Envera iz Tuzle, izjavljenoj protiv rješenja Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 019918 20 Kps 2 od 05.03.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 29.04.2020. godine, donio je sljedeće

R J E Š E N J E

Žalba branitelja optužene M.N.se uvažava, ukida se rješenja Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 019918 20 Kps 2 od 05.03.2020. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

O B R A Z L O Ž E N J E

Rješenjem Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 019918 20 Kps 2 od 05.03.2020. godine, prema optuženoj M.N., protiv koje je potvrđena optužnica Kantonalnog tužilaštva Tuzlanskog kantona broj T03 0 KTK 007239 19 od 30.12.2019. godine, zbog krivičnog djela Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 340. stav 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH), u sticaju sa krivičnim djelom Pranje novca iz člana 272. stav 4. KZ FBiH, određene su privremene mjere osiguranja

oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom i to, pod tačkom 1. izreke prvostepenog rješenja, mjera zabrane otuđenja i opterećenja nekretnine i stvarnih prava optužene M.N. rođene C. na nekretnini upisanoj u zemljišnim knjigama označenoj kao k.č. broj ...(stari broj...), upisana u posjedovni list broj...714/01, u Z.K. ulošku broj ... K.O. D., I. I., a što se odnosi na posebni dio zgrade garsonjera (1-3) ukupne površine 33,11m², koja je upisana na zemljištu broj 3043/1 E3 sa zabilježbom da su zemljište i vikend objekat upisani u Z.K. uložak ... K.O. D., čija je vrijednost 44.043,00 € ili 78.317,30 KM (44.043x 1.95583). Za izvršenje navedene privremene mjere određen je Općinski sud Istočno Sarajevo-zemljišno knjižni ured, te Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove Republike Srpske, a pod tačkom 2. izreke rješenja, određena je zabrana otuđenja, opterećenja i raspolaganja putničkim motornim vozilom marke „KIA“ tip SLS, model Sportage, bijele boje, godište 2013. godina, registarskih oznaka..., broj šasije ...u vrijednosti 32.242,50 KM. Određeno je da se navedeno motorno vozilo povjerava na čuvanje Federalnoj Agenciji za upravljanje oduzetom imovinom, a privremeno oduzimanje vozila će izvršiti pripadnici MUP-a TK Sektor kriminalističke policije Tuzla, koji će isto, po osiguranju uvjeta predati Federalnoj Agenciji za upravljanje oduzetom imovinom. Istim rješenjem je određeno da će naprijed navedene privremene mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi trajati do donošenja nove odluke suda, a najduže do okončanja krivičnog postupka protiv optužene M. N., odnosno da mogu trajati najduže 60 dana od dana pravosnažnog okončanja krivičnog postupka protiv optužene.

Protiv navedenog rješenja žalbu je izjavio branitelj optužene M. N., advokat Ćosićkić dr. sci. Enver iz S., zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), s prijedlogom da se žalba uvaži, pobijano rješenje ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Federalni tužitelj je u podnesku broj T03 0 KTKŽ 0072039 20 2 od 17.04.2020. godine, predložio da se žalba branitelja optužene M.N. odbije kao neosnovana.

Nakon što je ovaj sud ispitao pobijano rješenje u granicama žalbenih prigovora branitelja optužene, kao i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 321. u vezi sa članom 338. ZKP FBiH, odlučio je kao u izreci, iz sljedećih razloga:

Pobijajući prvostepeno rješenje branitelj optužene M.N. u žalbi prigovara da je nejasno zašto je prvostepeni sud u istom prihvatio prijedlog tužiteljstva za određivanje privremene mjere osiguranja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, obzirom da je nekretnina navedena pod tačkom 1. pobijanog rješenja (garsonjera 1-3, ukupne površine 33, 11 m²) kupljena 2012. godine (strana 5. pasus prvi pobijanog rješenja), koji je izvan perioda obuhvaćenog optužnicom (od 2015. do 2019. godine).

Ovakvi žalbeni prigovori branitelja ne dovode u pitanje u tom dijelu zakonitost i pravilnost pobijanog rješenja.

Prije svega, ukazivanje branitelja u žalbi na period vremena kada je kupljena navedena nekretnina, opisana pod tačkom 1 izreke pobijanog rješenja, nad kojom je određena privremena mjera osiguranja, kao i na navode sa zapisnika o saslušanju tada osumnjičene, da je novac za kupovinu apartmana optužena pozajmila od majke, te jednim dijelom obezbijedila putem kreditnog angažmana, ovaj sud cijeni irelevantnim. Cijeneći da je pobijano rješenje doneseno u cilju osiguranja oduzimanja imovinske koristi za koju se sumnja da je pribavljena krivičnim djelima, za koja djela se protiv optužene i ostalih optuženih vodi krivični postupak, pa stoga naprijed navedeno na koje se ukazuje žalbom branitelja, nije od značaja u pogledu određivanja privremene mjere osiguranja. S tim u vezi se ukazuje, da se u konkretnom slučaju ne radi o osiguranju oduzimanja imovine neposredno stečene krivičnom djelom, nego o osiguranju oduzimanja imovinske koristi za koju se sumnja da je pribavljena krivičnim djelom.

Načini oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnom djelom, regulisani su odredbom člana 115. stav 1. KZ FBiH, kojom se propisuje da će se „učinitelju oduzeti novac, predmeti od vrijednosti i svaka druga imovinska korist koja je pribavljena krivičnim djelom, a ako oduzimanje nije moguće, učinitelj će se obavezati na isplatu novčanog iznosa srazmjernog pribavljenoj imovinskoj koristi“. Radi toga se, po ocjeni ovog suda, osiguranje oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom može vršiti i nad imovinom koja bi mogla poslužiti za ovaj drugi zakonom propisani način oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom. Smisao navedene zakonske odredbe jeste da se u ovoj fazi postupka, kada postoji sumnja da je krivičnim djelom pribavljena imovinska korist, obezbijedi imovina kako ne bi bila predmet raspolaganja u toku postupka i time osujećeno ili otežano oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom. Stoga se neosnovanim ukazuje stav koji se iznosi u žalbi branitelja optužene, da se mjere osiguranja mogu odrediti samo u odnosu na imovinu koja je neposredno pribavljena krivičnim djelom.

Prigovori iz žalbe branitelja, da je u pobijanom rješenju izostalo utvrđivanje odlučnih činjenica za donošenje odluke po prijedlogu kantonalnog tužitelja, u skladu sa odredbom člana 8. i 9. Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom, i to, sveobuhvatna finansijska istraga sa ciljem prikupljanja svih dokaza koji ukazuju na obim, iznos, vrstu, stvarnu vrijednost i druge okolnosti u vezi sa zakonitim prihodima osumnjičenog ili optuženog, odnosno povezane osobe, njihovim troškovima života i stvarnim mogućnostima zakonitog sticanja imovine za koju postoji sumnja da je pribavljena krivičnim djelom, po ocjeni ovog suda, nisu osnovani.

Naime, iz obrazloženja pobijanog rješenja na strani 5. pasus treći proizilazi da se sud pozvao na dokaze o blokiranoj imovini M. E. i M. N., navedeni na strani 70. i 71.

optužnice, navodeći da je ista detaljno opisana, kao i koja imovina je blokirana sa ukupnom vrijednošću te imovine, kao i iznos neblokirane imovine, a koji dokazi su uz optužnicu i priloženi, u koje dokaze je sud izvršio uvid, razmotrio prijedlog tužitelja za određivanje privremenih mjera osiguranja, te našao da je isti prijedlog osnovan. Za takav zaključak sud se pozvao pored ostalog, i na provedenu finansijsku istragu, na dokaze o zakonitim prihodima optuženih, te naveo da je iz rezultata finansijske istrage, uz izvršeno finansijsko vještačenje po vještaku finansijske struke Dujković Borislavu koji je sačinio pisani nalaz i mišljenje, utvrdio očiglednu nesrazmjernu u imovini i prihodima optužene i ostalih optuženih, pa kako postoji sumnja da su optuženi vršenjem krivičnih djela stekli protivpravnu imovinsku korist u iznosu od 919.177,65 da je blokirana imovina u iznosu od 445.064,61 KM, a da nije blokirana u iznosu od 474.113,04 KM, pa se uopšteni suprotni prigovori iz žalbe branitelja ukazuju neprihvatljivim. Pored toga, s tim u vezi, sud je u pobijanom rješenju ocijenio i naveo da se optuženoj blokadom navedene imovine ne stavlja prevelik teret i da nije narušen princip proporcionalnog opterećenja imovine, pa suprotni žalbeni prigovori branitelja i u tom pravcu su neosnovani.

I daljnji navodi iz žalbe branitelja, da se i u pogledu putničkog motornog vozila marke „KIA“ tip SLS, model Sportage, bijele boje, 2013. godište ..., analogno razlozima navedenim u pogledu nekretnine navedene pod tačkom 1. izreke pobijanog rješenja, vrijedi identičan osvrt odbrane optužene, ovaj sud nalazi da se takav neodređen žalbeni navod branitelja ne može ni ispitati. Branitelj je u žalbi dužan da označi žalbeni osnov i konkretno navede o kojim povredama ili propustima bi se radilo, u čemu se isto ogleda, jer ukoliko tako ne postupi, ovaj sud ne može o tome odlučivati, niti može postupati po službenoj dužnosti, obzirom na zakonsko ograničenje u smislu odredbe člana 321. ZKP FBiH.

Tvrdnje iz žalbe branitelja o postojanju opasnosti da potraživanja Federacije BiH u pogledu oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom neće moći biti ostvarena ili da će njihovo ostvarenje biti otežano, te da ta opasnost mora biti subjektivna i da potiče od protivnika osiguranja, i da bi to dovelo do sprečavanja ili otežavanja izvršenja potraživanja, nisu osnovane.

Naime, suprotno tvrdnji iz žalbe, odredba člana 16. stav 1. Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom propisuje, da se u postupku osiguranja privremenom mjerom pretpostavlja postojanje opasnosti da potraživanje Federacije BiH u pogledu oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom neće moći biti ostvareno ili da će njihovo ostvarenje biti otežano ako privremena mjera ne bude određena. Iz navedene zakonske odredbe, proizilazi da se ta opasnost pretpostavlja i ne traži se utvrđivanje postojanja te opasnosti u smislu da o tome postoje konkretni dokazi. To dalje ne znači da optužena nema pravo osporavati tu zakonsku pretpostavku, za koju u žalbi branitelja nisu navedene konkretne okolnosti koje istu opovrgavaju.

Branitelj optužene M.N.u žalbi prigovara, da je u obrazloženju pobijanog rješenja povrijeđeno načelo presumpcije nevinosti optužene, jer se na strani 6. pasus prvi navodi „ te identifikovao imovinu koja je stečena izvršenjem krivičnih djela“, a potom na strani 7. treći pasus navodi „...a što ih ne svrstava u lica kojima su blokadom imovine koju su stekli izvršenjem krivičnog djela...“ Pri tome ističe, da je takve formulacije dopušteno koristiti u pravosnažnim presudama u kojima je utvrđena krivnja optužene, a nikako optuženu smatrati učiniteljem krivičnog djela prije pravosnažnog okončanja predmetnog krivičnog postupka.

Ovi žalbeni navodi branitelja nisu osnovani.

Prije svega, ovaj sud podsjeća da je pobijano rješenje doneseno u postupku osiguranja oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom u skladu sa odredbama Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom, koji, između ostalog, propisuje uvjete i postupak osiguranja oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom. Stoga i navodi iz obrazloženja pobijanog rješenja, na koje se branitelj poziva, koji su izdvojeni iz konteksta rečenice, a u kojima se koristi formulacija iz naziva pomenutog zakona koji se primjenjuje pri određivanju privremenih mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, po ocjeni ovog suda, nemaju značaj kakav im se žalbom branitelja pridaje. Pobijano rješenje je doneseno na privremenoj osnovi jer se optuženoj privremeno zabranjuje raspolaganje navedenom imovinom, pa, stoga postupak osiguranja oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom nema karakter postupka odlučivanja o „krivičnoj optužbi“ protiv optužene u smislu člana 6. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (EKLJP). Takav stav je zauzeo i Ustavni sud BiH u svojoj odluci broj AP-20/12 od 26.02.2015. godine, ističući da u smislu stavova Evropskog suda u predmetu Dogmoch ... „ne postoje naznake da su navedena rješenja imala bilo kakav uticaj na krivični dosje“, pa se stoga ne mogu smatrati kao odluke kojima se odlučuje o „utvrđivanju krivične optužbe“. Stoga se neosnovano žalbom branitelja ukazuje na navodnu povredu pretpostavke nevinosti optužene u pobijanom rješenju.

Pored toga, u žalbi branitelja se prigovora da pobijano rješenje ne sadrži potpune i određene razloge za određivanje privremene mjere osiguranja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, te da prilikom donošenja pobijanog rješenja nije ostvaren uvjet vjerovatnosti potraživanja, u smislu odredbe člana 16. Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom, odnosno privremene mjere osiguranja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

Ovi žalbeni prigovori branitelja su osnovani.

Odredbom člana 17. stav 1. Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom propisano je da u cilju osiguranja imovinske koristi za koju se sumnja da je pribavljena krivičnim djelom, tužitelj može u toku ili nakon okončanja krivičnog postupka predložiti osiguranje bilo kojom privremenom mjerom kojom se najefikasnije može postići svrha osiguranja.

Iz navedene zakonske odredbe proizilazi da je uvjet za podnošenje prijedloga za određivanje mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom od strane tužitelja, postojanje sumnje da je učinjenjem krivičnog djela pribavljena imovinska korist. Takav uvjet mora postojati tokom čitavog trajanja određenih privremenih mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, tako da obrazloženje rješenja kojim se određuju ili produžuju takve privremene mjere osiguranja mora, u smislu odredbe članu 305. stav 7. ZKP FBiH, sadržavati razloge iz kojih proizilazi postojanje sumnje da je optužena u odnosu na koju se određuju privremene mjere osiguranja učinila krivično djelo i da je tim krivičnim djelom pribavljena imovinska korist. S tim u vezi se u obrazloženju rješenja moraju navesti razlozi u pogledu dokaza na osnovu kojih je sud utvrdio da su pomenuti uvjeti ispunjeni i da se u bitnom ukaže na kratku sadržinu dokaza koja potkrepljuje zaključak prvostepenog suda o ispunjenju prednjeg uvjeta.

Nasuprot tome, prvostepeni sud je u obrazloženju pobijanog rješenja konstatovao da postoji sumnja da je optužena, prema kojoj su određene privremene mjere osiguranja, izvršila krivična djela zajedno sa ostalim optuženim, koja djela su joj potvrđenom optužnicom stavljena na teret i da je tom prilikom pribavljena imovinska korist u iznosu od 919.177,65 KM. Dalje je naveo da je tužiteljstvo priložilo dokaze o blokiranoj imovini optuženih uz optužnicu (strana 70. i 71.), sa ukupnom vrijednošću imovine, kao i iznos neblokirane imovine, te su samo pobrojani dokazi vezano za imovinu optužene, pa je na osnovu toga sud izveo zaključak o postojanju sumnje da se na osnovu finansijske istrage, dokaza o zakonitim prihodima radi o postojanju očigledne nesrazmjere između imovine i prihoda. Navodi se i konstatacija da je sud prihvatio prijedlog tužitelja za određivanje privremenih mjera osiguranja, jer je našao da su ispunjeni uvjeti za njihovo određivanje, ali bez navođenja dokaza na osnovu kojih je sud utvrdio da su pomenuti uvjeti ispunjeni i ukazivanjem u bitnom na sadržinu dokaza koja potkrijepljuje izvedeni zaključak. Na navedeni način, prvostepeni sud je postupio suprotno odredbi člana 305. stav 7. ZKP FBiH, pa se osnovano žalbom branitelja ukazuje da pobijano rješenje nema razloga o odlučnim činjenicama i da je time učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Radi naprijed izloženog, ovaj sud nalazi da je dovedeno u pitanje i ispunjenje uvjeta o vjerovatnosti potraživanja Federacije BiH, za koju je potrebno postojanje sumnje da je

optužena izvršila krivična djela, koja joj se stavljaju na teret i kojim djelima je pribavljena imovinska korist, te prema kojoj su određene privremene mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi, a sve u smislu Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom.

Iz navedenih razloga, ovaj sud je donio rješenje kojim je uvažio žalbu branitelja optužene M. N., pobijano rješenje ukinuo i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje, u smislu odredbe člana 337. stav 3. ZKP FBiH.

Prilikom ponovnog odlučivanja prvostepeni sud će otkloniti bitne povrede na koje je ukazano ovim rješenjem, imat će u vidu odredbu člana 17. stav 3. i 4. Zakona, prema kojoj odredbi mora biti određeno tačno vrijeme trajanja mjere, te u pogledu nadležnosti donošenja odluke obzirom da je optužnica potvrđena, pa će nakon savjesne i brižljive ocjene svih relevantnih okolnosti, moći da donese zakonitu i pravilnu odluku.

Zapisničar
Senka Herić,s.r.

Predsjednica vijeća
Vesne Stanković Ćosović,s.r.